

രാമചരിതം: ഇരുപത്താറാം പടലം
വ്യാഖ്യാ: ഹരികുമാർ ചങ്ങമ്പുഴ

രാമചരിതം: ഇരുപത്താറാം പടലം
വ്യാഖ്യാതാവ്: ഹരികുമാർ ചങ്ങമ്പുഴ
(മലയാളം: കവിത)

Editorial content © 2023, Harikumar
Changampuzha

The electronic versions have been created by making use of the production infrastructure of [River Valley Technologies](#).

The electronic versions were generated from sources marked up in [L^AT_EX](#) in a computer running GNU/LINUX operating system. PDF was typeset using [X_YL^AT_EX](#) from [T_EXLive](#) 2020 and the cloud framework, [Ithal](#) (ഇതൽ). The base font used was traditional script of [Rachana](#), contributed by KH Hussain, et al. and maintained by [Rachana Institute of Typography](#). The font used for Latin script was [Linux Libertine](#) developed by Philipp H. Poll.

The electronic versions are released under the provisions of [Creative Commons Attribution ShareAlike](#) license for free download and usage.

[Rama's Journey](#), a painting by Anonymous. The image is taken from [Wikimedia Commons](#) and is gratefully acknowledged.

[Sayahna Foundation](#)

JWRA 34, Jagathy, Trivandrum, India 695014

URL: www.sayahna.org

രാമചരിതം:
ഇരുപത്താറാം പാലം

സംഗ്രഹം

രാമരാവണയുദ്ധം ആരംഭിക്കുന്നു. രാവണൻ നീലനെ ആഗ്നേയാസ്ത്രം കൊണ്ടും ലക്ഷ്മണനെ വേലുകൊണ്ടും പടക്കളത്തിൽ വീഴ്ത്തുന്നു. വീണ കിടക്കുന്ന ലക്ഷ്മണന്റെ ശരീരം എടുക്കാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും രാവണൻ പരാജിതനായി. എന്നാൽ ഹനമാൻ പുഷ്പം പോലെ ലക്ഷ്മണനെ എടുത്ത് രാമസന്നിധിയിൽ എത്തിച്ചു. കോപിഷ്ടനായ രാമൻ യുദ്ധോദ്യുക്തനായി പോർക്കളത്തിൽ രാവണനെ നേരിടുന്നു.

പാട്ട് 1

മീതണൈത്തു നടം കുനിത്തരി
വീരനെച്ചരമാരിപെ-
യ്ക്കേതുമാൻരതതായ്തെടുത്തു
തൊടുത്തു പാവകമത്തിരം
കാതല് കൂടവനെയ്തേറ്റു
കരുത്തുകെട്ടു ചുരുക്കമായ്
മേതില് വിഴ്ത്തൻ നീലൻ
വിണ്ണവർ വൈരി പോരില് വിളകിനാൻ

തന്റെ തലയിൽകയറി നൃത്തം ചെയ്ത നീലന്റെ നേരെ ശരമാരി പെണ്ണിടും ഒന്നും പറ്റാത്ത അവസ്ഥ വന്നപ്പോൾ രാവണൻ അത്യന്തം പ്രത്യാശയോടെ ആഗ്നേയാസ്ത്രം തൊടുത്തു. അതേറ്റ നീലൻ ഭൂമിയിൽ വീണു. ദേവവൈരിയായ രാവണൻ യുദ്ധത്തിൽ മികച്ചു നിന്നു.

കുറിപ്പ്

നടംകുനിത്ത — നൃത്തം ചെയ്ത
ചരമാരി — ശരമാരി (ശരവൃഷ്ടി)
കാതൽ കൂട — ആശ കൂടും വണ്ണം (പ്രത്യാശയോടെ)

പാട്ട് 2

പോരിലെംകുമിലംകും വല്ലിടി
പോല് മുഴക്കമെഴുഞ്ചെഴും
തേരാറ്റും പടൈയോടുമൊത്തു
തിളെത്തുവന്തമരാരിയയ്
വീരവാരിതിയായിനോരി
ളെവേന്തനത്തല് മുഴക്കമാ-
റാരെനോക്കി നടന്തിതെൻറു
തടുത്തടുത്തരുളിച്ചെയ്താൻ

പടക്കളം മുഴുവൻ ശോഭിക്കുന്ന, വലിയ ഇടിമുഴക്കം പോലുള്ള തേരാലിയോടും പടയോടും കൂടി തിളച്ചുവരുന്ന, ദേവശത്രുവായ രാവണനെ അടുത്തു ചെന്നു തടുത്ത് വീര്യസമുദ്രമായ ലക്ഷ്മണൻ ചോദിച്ചു: “ആരെ റോഹിക്കാൻ നോക്കിയാണ് നടക്കുന്നത്?”

കുറിപ്പ്

എംകുമിലംകും — എല്ലായിടവും ശോഭിക്കുന്ന
വല്ലിടി — വലിയ ഇടിമുഴക്കം
എഴും ചെഴും — ഉയർന്നു വർധിക്കുന്ന
വീരവാരിതി — വീരസമുദ്രം

പാട്ട് 3

തടുത്തുരെപ്പതിനത്തരം
തരമല്ലയാത നിന്നോടുന്നാ-
വെടുത്തുരെപ്പതിനല്ലെടുങ്ങിതു
കേളെൻറാല് മതികേടനേ
അടല്ലടക്കകിലന്തകൻപുരം
നീയടൈത്ത കൺവാങ്കും മുൻ
പിടിപ്പതെൻറിതരക്കർകോൻ
പെരുകം തിമിർപ്പൊടു ചെപ്പിനാൻ

ലക്ഷ്മണൻ തടുത്തുനിർത്തി ചോദിച്ചതിന്: “തരമല്ലാത്ത നിന്നോടു നാവെടുത്ത് സംസാരിക്കുന്നതിന് നല്ല ഖേദമുണ്ട്. ബുദ്ധിയില്ലാത്തവനേ, എന്നാൽ ഇത് കേൾക്കുക. നീ എന്നോടു യുദ്ധത്തിനു വന്നാൽ അടച്ച കണ്ണു തുറക്കും മുന്നേ നീ അന്തകപുരം പിടിക്കും” എന്ന് രാക്ഷസാധിപതിയായ രാവണൻ വലിയ അഹങ്കാരത്തോടെ പറഞ്ഞു.

കുറിപ്പ്

മതികേടനേ — ബുദ്ധി കെട്ടുവന്നേ
അടൽക്കടക്കകിൽ — യുദ്ധം ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ
പെരുകം തിമിർപ്പൊട് — വർധിച്ച അഹങ്കാരത്തോടെ

പാട്ട് 4

ചെപ്പിനാനിളെവേന്തനിപ്പടി
ചെപ്പുവില്ലനല്ലോരെല്ലാം
ചൊല്പൊറാതവർകൾക്കു
കാണിതുചോപിയാവിതുകേവലം
വില്പിടിത്തു ചരംപൊഴിതികല്
മിക്കവർക്കും നിനക്കെന്നോ-
ടിപ്പറൈത്തൊഴിഞ്ഞൊരാ
യുതമേനിയുള്ളടലില്ലയോ?

ലക്ഷ്മണൻ പറഞ്ഞു: നല്ലവർ ഇങ്ങനെ പറയുകയില്ല. ഈ വാക്കുകൾ കേവലം ഭീരുക്കൾക്കു മാത്രം ശോഭിക്കുന്നതാണ്. വില്ലുപിടിച്ചു ശരം പൊഴിച്ചുള്ള യുദ്ധമാണ് വീരന്മാർക്കു യോജിച്ചത്. എന്നോടു വർത്തമാനം പറയലല്ലാതെ ആയുധമേന്തിയ യുദ്ധമില്ലേ.

കുറിപ്പ്

ചെപ്പുവില്ല — പറയുകയില്ല
ചൊൽപ്പെറാത്തവർ — കീർത്തിയില്ലാത്തവർ/ഭീരുക്കൾ
മിക്കവർ — മികച്ചവർ/വീരന്മാർ

പാട്ട് 5

ഇല്ലയായ് മുടിവാണെന്നോടിക
ല്തേടും നിൻ ചൊല്ലിനത്തരം
ചൊല്ലുമാറിതു കാൺവരിൻറതു
തൂയ വാണങ്കളെൻ വില്ലാല്
നില്ലുനില്ലുനില്ലെൻറുരെത്തു
നിചാചരൻ കണൈ തുകിനാൻ
വല്ലവൻ കൊടിയും മുറിത്തു
മറുത്തെയ്താനിളെവേന്തനും.

ചത്തു മുടിവാനായിട്ട് എന്നോട് യുദ്ധം ചെയ്യാൻ വരുന്ന നിന്റെ വാക്കുകൾക്കുള്ള ഉത്തരം പറയുന്നത് എന്റെ വില്ല്യവുന്ന അസൂയയ്ക്കാണ് എന്നു കാണുക. നില്ലുനില്ലെന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് രാവണൻ അമ്പുകൾ ഉതിർത്തു. ഇളയരാജാവായ ലക്ഷ്മണൻ മറുത്തെയ്ത് ശക്തനായ അവന്റെ കൊടിയും മുറിച്ചു.

കുറിപ്പ്

ഇല്ലയായ് മുടിവാൻ — നശിച്ച് ഇല്ലാതാകാൻ
തൂയ വാണങ്കൾ — തൂക്കുന്ന അസൂയകൾ
കണൈ — അമ്പ്
വല്ലവൻ കൊടി — ശക്തിയുള്ളവന്റെ കൊടി

പാട്ട് 6

വേന്തനന്തനെയ്തു വാണങ്കൾ
വിണ്ണുളാർപക്കെയൻ മുറി-
ത്താൻ തിറഞ്ഞൊടൊരംപു
കൊണ്ടവൻ നെറ്റിമേലളവുരെയ്താൻ
പായ്ന്തിതൊക്കവൻ നെറ്റി
മേലായിപ്പള്ളിയംപുളതെൻറുകൊ-
ണ്ടേതുമാണു ചിലലെയും
മുറിത്തു നിചാചരനിടരാക്കിനാൻ.

രാജകുമാരനായ ലക്ഷ്മണൻ എയ്യ ബാണങ്ങളെ ദേവശത്രുവായ രാവണൻ മുറിച്ചു. ഒരമ്പു കൊണ്ട് ലക്ഷ്മണന്റെ നെറ്റിയിൽ കൃത്യമായി എയ്യ കൊള്ളിച്ചു. ആ അമ്പ് നെറ്റിയിൽ നല്ലപോലെ പാഞ്ഞുകയറി. ശ്രേഷ്ഠമായ ഒറ്റ അമ്പുകൊണ്ട് രാവണന്റെ ഭംഗിയുള്ള വില്ലു മുറിച്ചു് ആ രാക്ഷസനെ ലക്ഷ്മണൻ കഷ്ടപ്പെടുത്തി.

കുറിപ്പ്

വേന്തനന്തനൻ — രാജകുമാരൻ
വിണ്ണുളാർപക്കെയൻ — ദേവന്മാരുടെ ശത്രു (രാവണൻ)

പാട്ട് 7

ഇടർമുഴുത്ത നിചാചരൻ
ചിനമീടിവേളൊടുചാടിനാൻ;
തടൈവറുക്കരുതായിതേ
ചരമാരിപെയ്തവനാലതോ
ഇടമെഴുന്തിരുമാർവിടത്തില
തേറ്റുകൂടയൊളിത്തപോ-
തടല് നിലത്തിളെവേന്തൻ
വിഴ്ത്തനന്തലെയ്തിനർ വിണ്ണുളാർ

ഖിന്നനായ രാവണൻ ഏറിയ കോപത്തോടെ വേല് എറിഞ്ഞത് ലക്ഷ്മണനു തന്റെ ശരവൃഷ്ടി കൊണ്ട് തടുക്കാനായില്ല. വിരിഞ്ഞ മാറിടത്തിൽ അതു പാഞ്ഞുകയറിയിതോടെ ലക്ഷ്മണൻ പടക്കളത്തിൽ വീണു. അതോടെ ദേവതകൾ ദുഃഖിതരാവുകയും ചെയ്തു.

കുറിപ്പ്

ഇടർ — ഖിന്നത
ചീനമീടി — കോപമേറി
വേൽ കൊടു ചാടിനാൻ — അവൻ കൊടും വേൽ എറിഞ്ഞു
തടൈ വറുക്കരുതായിതു — തടുക്കാൻ സാധിച്ചില്ല
അത്തലെയ്തിനർ — ദുഃഖത്തെ പ്രാപിച്ചവർ

പാട്ട് 8

വിണ്ണുളാർ പക്കെയൻ കരം
കൊടുവിഴ്ന്തവീരനെവാരിനാ-
നണ്ണല് തൻ തിരുമെയ്ള
ക്കരുതായിതേയവനാലതോ
മണ്ണില് വിഴ്ത്തൻ മാർവിടത്തു
കുമാരനാലടികൊണ്ടുകൂ-
ടണ്ണയായ്നടന്താനെഴുന്ത
രിവീരർ വന്തണെയും മുന്നേ

മണ്ണിൽ വീണു കിടക്കുന്ന ലക്ഷ്മണനെ എടുക്കാൻ ദേവശത്രുവായ രാവണൻ നോക്കിയെങ്കിലും ആ ദിവ്യമായ തിരുമെയ് ഇളക്കാൻ പോലും സാധിച്ചില്ല. എന്നാൽ കുമാരനാൽ മാറിൽ അടിയേറ്റ രാവണൻ മണ്ണിൽ മലർന്നുവീണു. വാനരവീരന്മാർ വന്നടുക്കും മുന്നേ രാവണൻ എഴുന്നേറ്റ് പോവുകയും ചെയ്തു.

കുറിപ്പ്

അണ്ണയായ് — മേൽപ്പോട്ടായ്/മലർന്ന്

പാട്ട് 9

വന്തമാരുതി വാരിയമ്മതു
വാർത്തപൂവിടയൊത്തുപോരില്
വിഴ്ന്തവേന്തനെ മെല്ലയെടുത്തു
ടൻ മന്നവൻ മുന്നലാക്കിനാന-
ന്തമായ് നടന്തോരു വേലവൻ
മാർവില് നിൻറെഴുത്തു മുൻ
വന്തപോലന്നിചാചരൻ
വളർതേരിലായിതുകൂടവേ.

അവിടെ എത്തിയ ഹനമാൻ വീണുകിടക്കുന്ന ലക്ഷ്മണനെ മധുവാർന്ന പുഷ്പത്തെ പോലെ പതിയെ വാരിയെടുത്ത് മന്നവനായ രാമന്റെ മുന്നിൽ എത്തിച്ചു. മരണകാരണമായ ആ വേൽ ലക്ഷ്മണന്റെ മാറിൽ നിന്നുയർന്ന് വന്നപോലെതന്നെ ആ നിശാചാരന്റെ തേരിൽ എത്തിച്ചേർന്നു.

കുറിപ്പ്

മധുവാർത്തപൂവിട — തേനുള്ള പുഷ്പം
അന്തമായ് നടന്തോരു വേൽ — മാരകമായ വേൽ

പാട്ട് 10

കൂടവേയരചൻ കൊടുഞ്ചി
ലൈയും ചരങ്കളുമായ് മുന്നല്-
ച്ചാടി 'നില്ലു നില്ലെൻറടുത്തു
തടുത്തു കൊണ്ടിതു കൂറിനാൻ
പേടമാൻ മിഴിയെക്കവർത്ത
നിനക്കുപിൻ വരുവാനെന-
ക്കാടിമാതംകൾ വന്നടുത്ത
രുതായ്ത്തതേ പിന്നമിണ്ടുതേ.

ഉടനെ തന്നെ രാമൻ കൊടും വില്ലുകളും അമ്പുകളുമായി നില്ലുനില്ലെന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് രാവണന്റെ മുന്നിൽ ചാടിവീണ് അടുത്തു, തടുത്തു കൊണ്ട് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. പേടമാൻ മിഴിയായ സീതയെ കവർന്നു കൊണ്ടുപോയ നിന്റെ പിന്നാലെ വരുന്നതിനു വർഷമാസങ്ങൾ വന്നടുത്തതുകൊണ്ട് കഴിഞ്ഞില്ല. ഇപ്പോഴാണ് അതിനു സാധിച്ചത്.

കുറിപ്പ്

ആടി മാതങ്കൾ — ആടി മാസങ്ങൾ (പെരുമഴക്കാലം)
മിണ്ടുതേ — സാധിച്ചു/കഴിഞ്ഞു

പാട്ട് 11

മിണ്ടുകൊൾവവരാറെന്നോടു
വിരിഞ്ചനോചിവനോതിരം
പൂണ്ടുപാവകനോ തിവാകരനോ
പുരന്തരനോയിനി
വേണ്ടുവോൻറിയനീയെൻ
മുന്നല് വെളിർപ്പടിൻറതുനിനയോ-
രാണ്ടുപോരുമടുത്തുകാൺക
യിലാചൈ പൂണ്ടുതെന്നുള്ളമേ.

എന്നിൽ നിന്ന് ഇനി നിന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്തുന്നത് ആരാണ്? ബ്രഹ്മാവോ, ശിവനോ, ശക്തനായ വായുഭഗവാനോ, സൂര്യദേവനോ, പുരന്ദരനോ— ആരാണു വരുന്നത്? ഒരാണ്ട് കാലമായി നിന്നെ അടുത്തു കാണാൻ ഞാനാശിച്ചു. നീ എന്റെ മുന്നിൽ വെളിപ്പെട്ടു വന്നല്ലോ.

കുറിപ്പ്

മിണ്ടുകൊൾവവർ — രക്ഷിക്കുന്നവർ
വേണ്ടുവോന്റിത് — വേണ്ടത്

ഹരികുമാർ ചങ്ങമ്പുഴ

മഹാത്മാ ഗാന്ധി സർവകലാശാല
സ്കൂൾ ഓഫ് ലെറ്റേഴ്സിൽ അധ്യാപ
കൻ.

പിൻകുറിപ്പ്

- മുപ്പതു മുതൽ നാല്പതു മിനിറ്റിനകം വായിച്ചു തീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കമാണ് സായാഹ്ന പുറത്തിറങ്ങുന്ന ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകളിൽ ഉള്ളത്. ഇതു വായിക്കുവാനായി ഒരിക്കലും ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറോ ഡെസ്ക്ടോപ്പ് ആപ്ലിക്കേഷനുകളോ ആവശ്യമില്ല.
- ആധുനിക മനുഷ്യന്റെ സന്തതസഹചാരിയായ സ്മാർട്ട് ഫോണുകളുടെ സ്ക്രീനിൽ തന്നെ വായിക്കുവാൻ തക്ക രീതിയിലാണ് ഈ പിഡിഎഫുകൾ വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഫോണിന്റെ വീതിക്കു നിജപ്പെടുത്തിയ രീതിയിലാണ് മാർജിനുകൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.
- പിഡിഎഫ് പ്രമാണങ്ങൾ വായിക്കുവാനുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ എല്ലാതരം സ്മാർട്ട്ഫോണുകളിലും ഇന്ന് ലഭ്യമാണ്. എന്നിരിക്കിലും സൗജന്യമായി കിട്ടുന്ന അഡോബി അക്രോബാറ്റ് റീഡർ ആണ് ഇവയിൽ ഏറ്റവും മുന്തിയത്. അതുകൊണ്ട് അഡോബി റീഡർ ഇൻസ്റ്റാൾ ചെയ്യുകയും അതിൽ ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- സ്വതന്ത്രപ്രസാധനം ആഗ്രഹിക്കുന്ന/ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ആർക്കുവേണമെങ്കിലും സായാഹ്നയിലൂടെ സ്വന്തം കൃതികൾ പ്രസാധനം ചെയ്യാവുന്നതാണ്. 30 മുതൽ 60 മിനിറ്റുകൾക്കകം വായിച്ചുതീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കം - കഥകൾ, അനുഭവക്കുറിപ്പുകൾ, ലേഖനങ്ങൾ, അഭിമുഖങ്ങൾ, സിനിമാനിരൂപണങ്ങൾ, കവിതകൾ - എന്നു തുടങ്ങി എന്തുവേണമെങ്കിലും അയയ്ക്കാവുന്നതാണ്. അയയ്ക്കേണ്ട വിലാസം: [<editors@sayahna.org>](mailto:editors@sayahna.org).
- പ്രതികരണങ്ങൾ [<editors@sayahna.org>](mailto:editors@sayahna.org) എന്ന ഇമെയിലിലേയ്ക്ക് അയയ്ക്കുകയോ, ഈ **വെബ് പേജിൽ** കമന്റുകളായി ചേർക്കുകയോ ചെയ്യുക. നിർദ്ദേശങ്ങളും വിമർശനങ്ങളും എപ്പോഴും സ്വീകാര്യമാണ്. അവ സായാഹ്നപ്രവർത്തകർക്ക് കൂടുതൽ ഉത്തേജനം നൽകുന്നതാണ്.